

HUNGARIAN TRAINING MATERIAL 2

PROJECT NAME: PATH OF DEINSTITUTIONALISATION – URGENT MOVES (PODIUM)

CONTRACT NUMBER: 15/KA2AE/13640

INTELLECTUAL OUTPUT NO. 7 (O7)

Kód: **NSZV-2052**

Kredit: 2

Kontakt óra: 20

Tárgy típusa: szeminárium

Képzési szakasz: szabadon választható

Előfeltétel: –

Meghirdetési periódus: 3. (v. 5. v. 7.)
fé.

Tárgy neve: **Támogatott lakhatás elmélete és gyakorlata**

Tárgy címe angolul: Introduction to the theory and practice of supported living

Oktató: Antal Zsuzsanna, Bíró Dalma, Bulyáki Tünde, Cserti-Szauer Csilla, Futár András, Háberman Zoltán, Horváthné Somogyi Ildikó, Iván Zoltán, Katona Vanda, Kalányos György, Kármán Bianka, Losoncz Mária, Maléth Anett, Sándor Anikó, Svastics Carmen, Tausz Katalin és a FESZT képviselője

Tárgyfelelős: Cserti-Szauer Csilla

Kötelezőség: SZV

Számonkérés módja: írásbeli és szóbeli

Vizsgakövetelmény: kollokvium

Az inkluzív kurzus célja

A kurzus lehetőséget nyújt, hogy a résztvevők részletes ismeretet szerezzenek a fogyatékossgal élő felnőttek és gyerekek közösségi lakhatási formák irányába történő elmozdulásának (kiváltás, kitagolás, intézménytelenítés) nemzetközi és hazai folyamatáról, elméleti és gyakorlati kérdéseiről, valamint a támogatott lakhatási (továbbiakban TL) formában és a hozzá kapcsolódó szolgáltatási gyűrűben rejlő inklúziós lehetőségről, ezek jelentőségéről.

Fókuszpontjait tekintve további célja, hogy:

- „fogyatékos” és „nemfogyatékos” résztvevők és oktatók saját tapasztalatokat szerezzenek az együttműködés lehetőségeiről.

- beszélgetéseken, vitákon keresztül fejlessze a résztvevők érvelési és véleménynyilvánítási készségét, és interaktív szemináriumi foglalkozások segítségével formálja a résztvevők társadalmi kirekesztés és társadalmi inklúzió komplex megközelítésének megértéséhez szükséges szemléletét.

- megismertesse a résztvevőkkel

- a társadalmi inklúzió lehetőségeit a különféle szolgáltatási keretek között
- a kiváltási folyamat, a támogatott lakhatási szolgáltatás és egyéb lakhatási alternatívák részletes, több szempontú, magyar feltételek közötti kereteit
- a gyógypedagógiai munka fontosságát a támogatott lakhatási forma és a hozzá kapcsolódó szolgáltatási gyűrű keretei között
- az Önálló Életvitel (Independent Living) történetét és a mozgalom kialakulásához vezető utakat
- az intézményi férőhely kiváltás folyamatának eddigi tanulságait
- az önrendelkező élet és ahhoz kapcsolódó rokon koncepciók elméleti és gyakorlati hátterét

- az intézeti kultúra jellemzőit
- az emberi jogi megközelítés relevanciáját a TL megszervezésében
- a TL jogi és szervezeti kereteit
- a TL szűkebb és tágabb értelmezésének lehetőségeit
- a TL elméleti és gyakorlati feltételeit és megvalósítási lépéseit
- az önérvényesítés, önképviselés és empowerment koncepcióit
- a közösségi alapú szolgáltatások jellemzőit
- a támogató feladatát, szerepeit a TL gyakorlatában
- a támogatás etikai vetületeit, különös tekintettel a hatalom és hatalommal való visszaélés kérdéseire
- intellektuális és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek lakhatással kapcsolatos narratíváit

- a résztvevők képessé váljanak

- felismerni és értékelni az önrendelkező élet és emberhez méltó támogatás jellemzőit
- kritikai elemzésnek alávetni az intézeti kultúra jellemzőit különböző lakhatási formák esetében
- tájékozódni a TL jogi és szervezeti környezetében
- reflektálni saját szakmai szerepükre a TL kialakításának folyamatában
- szakmaközi együttműködések kezdeményezni és koordinálni

Követelmények, értékelés:

A kurzus teljesítésének követelménye

- *legalább egy fogyatékos ember aktív részvételével (tervezéstől a bemutatásig), 5 fős csoportban készített inkluzív projekt megtervezése és kivitelezése az elméleti háttér ismeretében,*
- és a projekttermék bemutatása (pl.: film, honlap, blog, könyv, minikutatás, interjú, társasjáték, fotókiállítás, egyéb – oktatóval egyeztetve).

Minden alkalom előfeltétele, hogy a résztvevő megismerje, értelmezze és csoporttársaival megvitassa az előzetesen kiadott *Problémafelvetést*, amely előkészíti az adott óra témáját.

A projektek mindegyike egy fő kapcsolattartó oktatóhoz fog kötődni, de minden oktató támogatását igénybe lehet venni a félév során.

A projektek javasolt témái:

- kis intézmények és intézeti kultúra (lakóotthonok, TL szolgáltatók, de intézetek nem)
- Támogatott Döntéshozatal és gondnokság
- személyi asszisztencia
- önérvényesítés a gyakorlatban
- támogatott lakhatás és kapcsolódó támogató háló/szolgáltatási gyűrű

- támogatott lakhatásban élő személyek élettörténeteinek megismerése és bemutatása
- támogatott foglalkoztatás
- egyéb (az oktatókkal egyeztetve)

A félév során használt két közös kommunikációs felületek:

- a kurzus moodle oldala
- a kurzus FB csoportja

A féléves munka értékelése projektünnep keretében történik. A projekt közös bemutatását követően a résztvevők szóban értékelik saját teljesítményüket, majd minden, az adott projekt résztvevői szóban értékelik csoporttársainak a teljesítményét. Ezt követően az oktatók is értékelik a teljesítményt az alábbi szempontok alapján:

- a bemutatott tudás szakszerűsége;
- a bemutatott tudás és produktum rendszerezettsége;
- a csoportmunkában való részvétel és a kreativitás.

A bemutatók ajánlott formája ppt vagy prezi, de egyeztetést követően ettől el lehet térni.

A projekt bemutatása során minden résztvevő maximum 5 percen mutatja be a csoportmunka során végzett saját munkájának eredményeit.

A végső jegybe beleszámít az alábbi arányok szerint:

aktív órai, fb csoport részvétel (30%)

házi feladatok elvégzése, időre feltöltése (20%)

projekt és a saját csoportban való aktív részvétel (50%)

A projektünnepet a vizsgaidőszakban, közösen egyeztetett időpontban szervezzük, ahol a teljes csoport és minden oktató megjelenik.

Jelenlét: a kari és egyetemi szabályozásnak megfelelően.

Kapcsolattartás:

Cserti-Szauer Csilla: szauer.csilla@barczi.elte.hu (tárgyfelelős)

Tematika:

1. Ismerkedés, ráhangolódás és bevezetés az önrendelkező élet fogalmaiba, koncepcióiba
2. Emberi jogi modell, empowerment
3. TL elmélete és gyakorlata
4. Szakmai szerepértelmezés a TL-ben

Szakirodalmak és egyéb források

Andrácz-Tóth V. Bódy É.; Csicsely Á.; Nyitrai I. (2011). Az intézménytelenítés kapujában. A Pixelből kép válhat? Esély, 2011/4, 35-57.

Bányai B.; Légmán A. (2009). Pszichiátriai betegek szociális intézeti környezetben. Esély, 2009/2, 68-84.

- Bódy É., Cserti-Szauer Cs., Dávid A., Fehér I., Juhász P., Sziklai I. (2015). Fejlesztési koncepció-javaslat a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló stratégia (2011-2041) végrehajtásának elősegítéséről a 2015-2020. időszak tervezéséhez. Budapest: FSZK. A letöltés helye: http://fszk.hu/wp-content/uploads/2015/09/Koncepcio_javaslat_kivaltas_2015_06.pdf
- Bugarszki Zs., Gordos E., Marketti J. (2008). A közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére. Budapest: FSZH Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet.
- Bugarszki Zs., Eszik O., Szentkatolnay M., Sziklai I. (2011). A nagy létszámú intézmények kitagolása és az önálló életvitel támogatása Magyarországon. Budapest: Soteria, ELTE Társadalomtudományi Kar. A letöltés helye: http://tatk.elte.hu/file/CANIS_2011_zarotanutmany.pdf
- Bugarszki Zs., Eszik O., Néray Á., Soltész Á., Szekeres B., Sziklai I. (2014). „Egy lépés előre, kettő hátra.” A nagy létszámú intézmények kitagolása és az önálló életvitel támogatása Magyarországon az Európai Unió strukturális alapjainak felhasználásával. *Fogyatékoság és Társadalom*, (5-6), 61-72.
- Bugarszki Zs., Eszik O., Kondor Zs. (2013). Az intézményi férőhelykiváltás alakulása Magyarországon 2012-2013. Letöltés helye: <http://tatk.elte.hu/kiemelt-projektjeink/intezmenyi-kivaltas-tanulmanyok/2815-intezmenyi-kivaltas-tanulmanyok>
- ENSZ (2006). A fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény. A letöltés helye: <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=150>
- Horváthné Somogyi I., Balogh F. (2013). KULCS program – gyakorlati megvalósulás és szemléletformáló kommunikációs kampány. *Gyógypedagógiai Szemle*, 2013/3, 223-231.
- Katona V. (2013). „mindent megkapunk, csak, mondom a szabadság hiánya...” Felnőtt értelmi fogyatékos személyek életútjainak feltérképezése. In Zászkaliczky P. (szerk.) *A társadalmi integráció feltételrendszere és korlátai* (2. kiad.) (pp. 115-177). Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, Eötvös Loránd Tudományegyetem.
- Kereki J. (2012). Intézményi jellemzők az értelmi fogyatékos emberek ellátórendszerében. In Zászkaliczky P. (szerk.) *A társadalmi integráció feltételrendszere és korlátai* (2. kiad.) (pp. 59-114). Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem.
- Kozma Á. (2008). Az intézetben élő értelmi fogyatékos emberek helyzete. In Bass L. (szerk.) *Amit tudunk és amit nem... az értelmi fogyatékosággal élő emberek helyzetéről Magyarországon* (pp. 157-177). Budapest: Kézenfogva Alapítvány.
- Verdes T. (2009). „A ház az intézet tulajdona”. A totális intézmények lebontásáról, humanizálásáról, és modernizálásáról. *Esély*, 2009/4., 92-114.
- Verdes T., Scharle Á., Váradi B. (2011). Intézet helyett. A fogyatékos személyeket támogató szociálpolitika megújításának lehetséges irányairól. *Esély*, 2011/4, 3-34.
- 1257/2011. (VII.21.) Korm. Határozat és Stratégia

Lásd teljes részletességgel a kurzus moodle felületére feltöltött tematikus irodalomjegyzékeket és szöveggyűjteményeket